

Nespôsobilá ako Britney Spearsová alebo ilúzia slobody v liberálnom svete

Konrad Kołodziejski

27. júla 2021 ✚ Spoločnosť

Zdroj obrázku: Flickr

V dnešnom liberálnom svete je slovo „sloboda“ skloňované vo všetkých pádoch. Keď sa však na túto slobodu pozrieme bližšie, ukáže sa, že jej hranice sú striktne určené.

Začnime od Britney Spearsovej. Známa americká speváčka nedávno požiadala súd o zrušenie opatrovníctva, ktoré jej bolo uložené pred trinástimi rokmi po tom, čo prežila nervový kolaps. Nebudeme sa tu zaoberať príčinami tohto kolapsu. Stačí spomenúť, že vtedy 26-ročná Spearsoá pravdepodobne nevydržala psychický tlak súvisiaci s jej rolou svetovej hviezdy. Najmä preto, že kariéru začala v jedenástich rokoch a svoj prvý veľký úspech dosiahla, keď mala iba sedemnásť. Na normálny život a normálny vývoj jej teda nezostalo veľa času.

Je zaujímavé, – a všetko na to ukazuje – že čiernou postavou v tomto príbehu je otec speváčky James Spears, ktorý svoju dcéra považoval za efektívny stroj na zarábanie peňazí. A Britney ich skutočne zarábala veľa. V čase, keď bola uznaná za právne nespôsobilú, mal jej majetok hodnotu vyše pol miliardy dolárov, vďaka čomu sa stala piatou najbohatšou speváčku na svete.

Oficiálne otec požiadal o zbavenie právnej spôsobilosti svojej dcéry, pretože sa obával, že jej nestabilný emocionálny stav (brala drogy a pravidelne organizovala verejné párty) nakoniec povedie k finančnej katastrofe. Dá sa povedať, že rodič prejavil obavy o budúcnosť svojho priveľmi nezbedného dieťaťa. Až na to, že toto dieťa bolo vtedy 26-ročnou matkou dvoch detí a – čo je ešte dôležitejšie – uložené opatrovníctvo poskytovalo otcovi takmer úplnú kontrolu nad profesionálnym a osobným životom dcéry. Kontrolu, ktorá trvá dodnes.

Ako nedávno informovali *The New York Times*, speváčka, ktorá neustále koncertuje, nemá právo disponovať so zarobeným majetkom. Jej otec ju kontroluje do tej miery, že bez jeho súhlasu nemôže Britney používať kreditné karty, ba dokonca, ako napísali noviny, ani vymeniť skrinky vo vlastnej kuchyni. Speváčka nesmie riadiť motorové vozidlá a má obmedzené rodičovské práva. Čo je ešte krutejšie – nemá právo ani

otehotniť, pravidelne sú jej podávané antikoncepčné tabletky. To všetko sa deje už vyše desať rokov v úplnom súlade so zákonom. Samozrejme, pre dobro Britney.

Samotná speváčka, dnes už štyridsaťročná žena, má však iný názor. Kvôli kariére a veľkým peniazom bola zbavená detstva a potom – keď sa ukázali následky narušeného emočného vývoja – otec s ňou, dnes už dospelou, zaobchádzal ako s nedisciplinovaným dieťaťom a zbavil ju práva rozhodovať o vlastnom živote a majetku.

James Spears a jeho dcéra Britney. Zdroj obrázku: TASR

Ilúzia slobody

Samozrejme, podrobnosti tohto príbehu nepoznáme. Možno naozaj existujú vážne dôvody, pre ktoré je americká speváčka už toľko rokov právne nespôsobilá. Ale o to nejde. Osudy Britney Spearsovej vedú k širšej úvahe o **ilúzii slobody jednotlivca** v súčasnom liberálnom svete.

Naša sloboda – vec všeobecne známa – je obmedzovaná materiálnymi faktormi a sociálnym postavením a čoraz častejšie aj svetonázorovými otázkami. Hranice slobody chudobného pokladníka supermarketu sú oveľa užšie než bohatého manažéra z nadnárodnej spoločnosti. V dobe politickej korektnosti vyzerá sloboda toho, kto pláva s prúdom a vyznáva progresívne svätosti, inak než sloboda človeka, ktorý odmieta autocenzúru a verejne sa priznáva ku konzervatívnym názorom – u nás to možno ešte nie je tak viditeľné, ale na liberálnom Západe je to dávno už norma. Treba sa usilovať o odstránenie týchto disproporcií, ale zároveň treba si byť aj vedomý, že ideál sa nikdy nepodarí dosiahnuť. Pretože sloboda je idea, ktorá sa v prírode nevyskytuje v dokonalom stave.

Kresťania vnímajú slobodu ako **vnútorné oslobodenie od hriechu**, od ľudských slabostí. Klasickí liberáli vytýčili hranice slobody jednotlivca tam, kde by mohla zasahovať do práva iných. Ľavica zastávala ešte odlišnejší názor a **slobodu spájala s rovnosťou**. Áno, rovní ľudia by teoreticky mali mať rovnaké potreby, ale po prvé – to nezaručuje absenciu konfliktov a po druhé – ľudia nie sú vo svojej podstate rovní, a preto majú rôzne túžby (čo je zrejmy fakt, ktorý treba stále pripomínať). Ak odmietneme to, čo je zrejmé, prirodzeným dôsledkom musí byť pošliapávanie individuálnych práv a vynútená rovnosť. Vynútená a teda fiktívna.

Moderný liberálno-ľavicový mainstream, vedomý si vlastného zlyhania, nám ponúka ďalšiu **rovnosť, tentoraz založenú na rozmanitosti**. Je pravda, že ľudia sú rôzni, a táto rôznorodosť, ako hlásajú liberáli, má byť bránou k budúcej slobode. **Slobode od všetkých existujúcich noriem a príkazov**. Teraz môžeme byť, kým len chceme, dokonca ani naše pohlavie už nie je biologicky determinované a

môžeme ho ľubovoľne meniť. A pohlaví i sexuálnych orientácií je čoraz viac.

Lenže ide o ilúziu slobody, ktorá sa zúžila najmä na morálne a kultúrne otázky. A čo tí, ktorí chcú zostať pri súčasných normách? Alebo čo s tými, ktorých zotročuje vlastná bieda alebo sociálny pôvod?

Ak by tieto skupiny boli menšinou, nebol by problém – zatlačené do geta by mohli fungovať na okraji spoločnosti bez volebného práva. Ak však – ako napríklad v Poľsku – predstavujú väčšinu, naši slobodomyselní liberáli sa budú dôsledne snažiť dosiahnuť, aby boli zbavení právnej spôsobilosti.

Pre tvoje dobro

Súčasní liberáli tak trochu pripomínajú už spomínaného otca Britney Spearsovej, ktorý ju údajne pre jej dobro zbavil kontroly nad vlastným životom prevezmúc plnú moc nad jej príjmami i gigantickým bohatstvom. K spoločnosti sa správajú ako k neposlušným a nie veľmi bystrým deťom, ktoré treba pre ich vlastné dobro usmerňovať, aby si náhodou neublížili.

Fanúšikovia americkej speváčky Britney Spearsovej mávajú vlajkou s nápisom Free Britney pred budovou súdu v Los Angeles v stredu 14. júla 2021. Zdroj obrázku: TASR

To samozrejme neznamená, že tí, ktorí sú pri moci, nemôžu stimulovať určité správanie alebo spoločenské procesy, pretože práve o tom je vládnutie, ktoré by však nemalo viesť k obmedzovaniu slobody a terorizovaniu jednej skupiny druhou. Naši progresívcovia v tomto momente určite začnú protestovať a sťažovať sa na diskrimináciu zo strany konzervatívnej moci. Pravda je však taká, že za diskrimináciu považujú odmietnutie toho, aby slobodu väčšiny porušovala menšina. Ak by sa takáto dohoda uzavrela, nevyhnutne by viedla k diskriminácii naruby – čiže diskriminácii väčšiny zo strany menšiny. Od väčšiny to ťažko možno očakávať podobrotky.

Pokiaľ to teda nejde po dobroty, liberálnej ľavici ostáva presvedčovanie a hrozby. Nestojíš na strane „pokroku“? Nepodporuješ právo na umelý potrat na požiadanie? Stavíš sa skepticky voči uznávaniu homosexuálnych zväzkov za manželstvá? Nechceš, aby tvoj syn jedného dňa oznámil, že už nie je synom, ale dcérou? Alebo možno ešte chodíš do kostola? Ak áno, potom si fašista a nepriateľ slobody. Treba ťa teda zbaviť možnosti hlasovať, spôsobilosti na právne úkony a zresocializovať.

Moderní liberáli sa podobajú na otca Britney Spearsovej, ktorý ju pre jej dobro zbavil kontroly nad vlastným životom. Aj oni zaobchádzajú so spoločnosťou ako s neposlušnými deťmi. Samozrejme pre jej dobro. Pretože ty to ešte nevieš, ale progresívna „sloboda“ je aj pre teba. Pokiaľ prijmeš jej pravidlá a pochopíš, čo je dovolené a čo nie.

Rodičia a deti

Podobné pravidlá platia aj v medzinárodnej politike. Stredná a východná Európa sa v očiach liberálneho Západu javí ako neposlušný študent, ktorého treba vziať za ruku a ukázať mu správnu cestu. Keď sa vzbúri – podobne ako Poľsko alebo Maďarsko – proti autorite „starších“ a „skúsenejších“ učiteľov, treba použiť presvedčanie, a ak nie, postaviť ho do kúta. Ide predsa o dobro študenta, aby sa vrátil k učeniu a prijal pravidlá ustanovené pedagógmi. Veď deti vlastne nevedia, čo je to sloboda, treba ich ešte učiť, inak by ublížili sebe aj ostatným.

Táto blahosklonnosť pripomína aj vzťah medzi rodičmi a deťmi. To rodičia vymedzujú slobodu, to oni určujú hranice slobody pre svoje deti a ukladajú tresty v prípade ich porušenia. Rozdiel medzi autoritárskym a liberálnym rodičom je iba v tom, že kým v prípade neposlušnosti prvý bije opaskom, druhý odoberie dieťaťu smartphone a vreckové.

Podobné je to s despotizmom, ktorý v dnešnom svete môže mať nielen autoritársku, ale aj – čo je samozrejme paradox – liberálnu tvár. V liberálnej verzii má sloboda tvár záväznej ideológie, ktorej porušenie môže mať za následok vylúčenie zo spoločnosti. Dôsledkom takejto metamorfózy liberalizmu je čisto konvenčný charakter demokratických volieb. Pretože ak sa spochybňujú „nesprávne“ rozhodnutia voličov, aký význam má potom ešte sloboda voľby?

Pesimistický záver je, že v dnešnom údajne liberálnom svete sú spoločnosti čoraz väčšmi zbavované právnej spôsobilosti úzkymi elitami. Namiesto skutočnej slobody sa im predhadzuje obyčajná náhrada vo forme práva na kopuláciu kohokoľvek, s kýmkoľvek, či sloboda konzumu – napokon aj tak značne obmedzená masovou výrobou, keď si človek môže kúpiť iba taký tovar alebo služby, aké mu vnucujú veľké korporácie.

A na koniec späť k Britney Spearsovej. Možno sa jej nakoniec podarí vyslobodiť spod kurately svojho otca. Bude však naozaj slobodná? Je to dnes v liberálnej realite vôbec ešte možné?

Prevzaté z týždenníka wpolytice.pl

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/nesposobila-ako-britney-spearsova-alebo-iluzia-slobody-v-liberalnom-svete/>